

Mala impressió

9

www.ugt.cat

Mala impressió

Xac, xac, xac, xac, xac... Que n'és d'emprenyador el soroll de la impremta! És clar que al final t'hi acostumes, però penso que potser quan sigui ben vellet passaré comptes de tots aquests anys d'estrèpit constant. I és curiosa la relació que s'estableix amb el soroll de les màquines: quan estic molt amoïnat o molt content, no les sento, és com si no hi fossin. Ara bé, hi ha vegades que no les suporto. Xac, xac, xac, xac... els dies que les tinc més presents m'atabalen, i molt.

Potser és això el que em va passar aquell dia, potser és que estava atabalat. Pel soroll, per la pressa, per la feina... no ho sé. Però potser sí que era això...

Encara que també podria ser per l'olor. Les tintes i els líquids amb què treballo no són pas aigüeta, no. Se't fiquen al nas i, déu n'hi do, sovint enyores l'aire fresc, sobretot quan et comencen a coure els ulls. Si ho sumes al soroll, hi ha estones que ho passes malament. És clar tot plegat devia ajudar perquè em passés...

Va ser fa un parell d'anys, però me'n recordo molt bé. Era un dia d'estiu, d'aquells de juliol que la calor es fa insuportable. Feia una xafor pesada, de les que et fan suar de valent sense necessitat de bellugar-te. Vaig sortir de casa a quarts de vuit, després que la Laila, la meva dona, i jo estiguéssim una estona parlant sobre què faríem durant les vacances d'agost: no sabíem si anar a Nador a veure la seva família durant tot el mes o anar sols a la platja uns quants dies primer. Recordo que estàvem passant una bona època, de tranquil·litat: tots dos teníem feina i buscàvem el nen. Quan vaig sortir de casa, doncs, ho vaig fer de bon humor, al carrer encara

Edició: Secretaria de Política Sindical - Salut Laboral
UGT Catalunya

Redacció, disseny i correcció: l'Apòstrof, scl

Impressió: Artyplan

Dipòsit Legal: B-XX.XXX-2010

s'estava bé perquè feia una mica de ventet i l'aire net del matí invitava a l'optimisme. Em va saber greu tenir la bicicleta espatllada i haver d'agafar el metro, perquè baixar les escales i canviar-me l'humor van ser tot una.

Em molesta el metro, sobretot em molesta agafar-lo cada dia, entre dues i quatre vegades. Però el que més em molesta és que faci calor i s'espatlli l'aire condicionat. I la gent, tanta gent! I les empentes... El cas és que aquell dia de juliol vaig agafar un metro vell, dels que estan dividits en vagon, i vaig pujar en un que tenia l'aire espatllat. La visió optimista de la vida s'havia esvaït completament al cap de vint minuts, quan vaig sortir a l'exterior. A sobre, ja no corria ni gota d'aire. Sort que m'esperaven els companys.

—Bon dia a tothom! —vaig deixar anar en travessar la porta del Bar Tutatis, a la cantonada de la impremta on treballa—. Com va tot?

Em vaig acostar a la barra i li vaig dir a en Genís que em posés el de sempre, un talladet. A la taula del fons (la mateixa cada dia) hi havia tota la colla: en Jaume, el meu cap, que s'encarrega de parlar amb els clients i de coordinar les feines; en Ricardo, el guillotínia, i l'Anna, la “gran controladora”, la que sap on són els albarans, les factures i si cobrem o no. Ah! I abans que me n'oblidi, jo sóc en Pere i sóc maquinista d'òfset. Tots plegats som els qui tirem endavant amb Papempres, la impremta.

Tinc la sort de tenir molt bona relació amb els meus companys de feina, i també amb el meu cap, l'amo de la impremta. Com que és una empresa molt petita (només som quatre!), la relació

és molt intensa, i no hi ha manera d'escapar-se de ningú. Per això és una sort que tinguem bon rotllo. Sempre comencem el dia al bar planificant les comandes, repassant la feina... Només és una estoneta, però va bé per marcar els objectius del dia i comentar les novetats.

—Bon dia, Pere —va fer en Jaume—. Ja véns preparat avui?

“Ui, malament”, vaig pensar. “Aquesta entrada només vol dir una cosa: feina i feina”.

—Jo sempre estic preparat, senyor! —vaig respondre de bon humor—. I ara digue'm que avui, com que fa molta calor, marxem tots quatre cap a la platja!

—Que més voldríem! —va afegir en Ricardo—. D'entrada, jo tinc metge. Marxaré cap a les onze.

—Què tens? —li va preguntar l'Anna—. Encara estàs amb allò de l'esquena?

—No, no. Ara sembla que tinc malament el colesterol —va explicar en Ricardo amb cara de resignació—. El mal d'esquena no té solució. El metge de la mútua em va dir que fes natació o ioga, i sobretot que aprenguéss a aixecar pesos sense forçar les lumbar, fent força amb les cames. Ja fa temps que miro d'agafar el paper d'una altra manera, encara que sí que estic una mica fotut, sí.

—Acabarem tots sords i geperuts! —vaig sentenciar.

—Em sap greu, Pere, però a part d'avançar cap a la sordesa, avui t'hauràs d'espavilar tot sol —va rematar en Jaume—. Jo també me n'haig d'anar, no hi seré en tot el dia. Al matí, visites, i a la tarda, reunió.

Allò no m'agradava gens. Espavilar-me tot sol? Sí, home! Però en Jaume ens ho va explicar: te-

niem una comanda nova que s'havia de lliurar aquella tarda (la venien a recollir a les sis) i era clar que l'únic que la podia tirar endavant era jo. Em quedava sol i, per tant, l'havia de començar i acabar jo, imprimir-la, guillotinar-la, empaquetar-la i lliurar-la al client a les sis en punt (sort que no l'havia de dur!). La veritat és que no m'agrada fer-me responsable de tot. Digue'm llepafils, si vols, però no vull fer feina que no em toca. A més, jo sóc maquinista oficial de primera, no hauria ni de mirar la guillotina, ni molt menys empaquetar. Però, ja se sap, som pocs i tothom hi posa la carcanada perquè tot vagi bé.

En Jaume, que em va veure la cara, hi va afegir: —Aquest client interessa, Pere. Si quedem bé, tindrem més comandes tan grans com aquesta, encara que siguin amb poc marge de temps. Aquest és el problema que tindrem, però, que sempre anirà amb presses. Treballen així. Però paguen igual de ràpid i bé.

Em va fer cara de circumstàncies. Em va voler dir que el comprenguéss, que costava molt d'aconseguir nous clients, que la feina havia baixat molt i que havíem de fer més esforços que mai... Tot això amb una mirada. Ja fa anys que ens coneixem i no necessitem gaires paraules, en Jaume i jo.

En fi, que entre unes coses i altres, un dia que havia començat amb optimisme, com si fos un anunci de la tele, en menys d'una hora amenaçava de ser una jornada llarguíssima i pesada. A sobre, cada cop feia més calor.

Vam planificar la jornada. Jo no em podia posar amb la comanda nova fins al migdia, aproximada-

ment a les dotze. O sigui, que hauria d'anar a dinar més tard per poder deixar els cinc mil cartells assecant-se: els cinc mil cartells de la festa major, que, tot i faltar un mes, ja els volien. I no em podia entretenir gaire perquè segur que trigaven més de dues hores bones a assecar-se —estaven fets amb paper reciclat i molta massa de tinta. I, a sobre, havia d'anar amb compte, perquè, sense saber-ne el motiu, la màquina portava uns dies que s'embrutava més del compte i em donava més feina de l'habitual. Potser calia que un tècnic li fes una ullada, perquè feia temps que ningú no se la mirava a fons. En fi, un *marró*.

Aquest últim detall em tenia amoïnat. Treballar així comportava fer servir més sovint els líquids de netejar maquinària, i no em feien gens de gràcia. Sabia que el producte que fèiem servir era un dissolvent especialment fort, amb un component, el toluè, que semblava que podia representar algun perill per a la salut. Si més no, la garrafa tenia dibuixada la flama i la creu de perill. Vull dir que sabia que no era recomanable, que em podia fer més mal del que semblava i que la cosa no es quedava en la coïssor d'ulls.

Jo feia servir els guants impermeables i una mascareta amb filtres especials per a vapors quan tocava netejar els corròs (bé, haig de reconèixer que la mascareta a vegades no me la posava, m'emprenyava una mica, perquè és gran i amb la calor fa nosa). Tot i així, els vapors del dissolvent m'entraven per tot arreu. A vegades, em feia la impressió que se'm ficaven pels porus de la pell. Ara ja sé que era perquè, a més de posar-me malament la mascareta, calia més ventilació, que els extractors estiguessin més dirigits a la màquina. Aleshores no ho sabia.

A sobre, feia uns dos mesos que havia deixat de fumar i estava molt sensible amb totes les olors que m'envoltaven. La tinta, els dissolvents... tot em molestava més que abans. M'havia de tornar a acostumar, com si fos el començament.

Com que ho havia comentat a casa, la Laila havia estat buscant informació a Internet sobre els netejadors de maquinària, en especial del toluè, i havia trobat que pertany a un grup de components especialment perillosos, que pot fer mal als ulls i als pulmons, i que fins i tot pot arribar a causar efectes crònics a la salut. Ella es va esverar molt i jo, com sempre, mirava de tranquil·litzar-la: “Si ho comercialitzen no deu ser per tant. Segur que aquesta pàgina que mires no és oficial”, li repetia. Però quan tornava a casa amb els ulls vermells, em deia i m'insistia: “Posa't les ulleres,

Pere. Posa't les ulleres". Qualsevol li explicava que sovint no em posava ni la mascareta!

De tot això ja n'havia parlat amb el meu cap, i més d'una vegada:

—Hi ha productes que netegen igual de bé i no són tan forts, Jaume —li anava dient, amb l'esperança que prenguéss una decisió—. Hem de canviar el líquid que fem servir per netejar. Això és pitjor que la benzina d'abans.

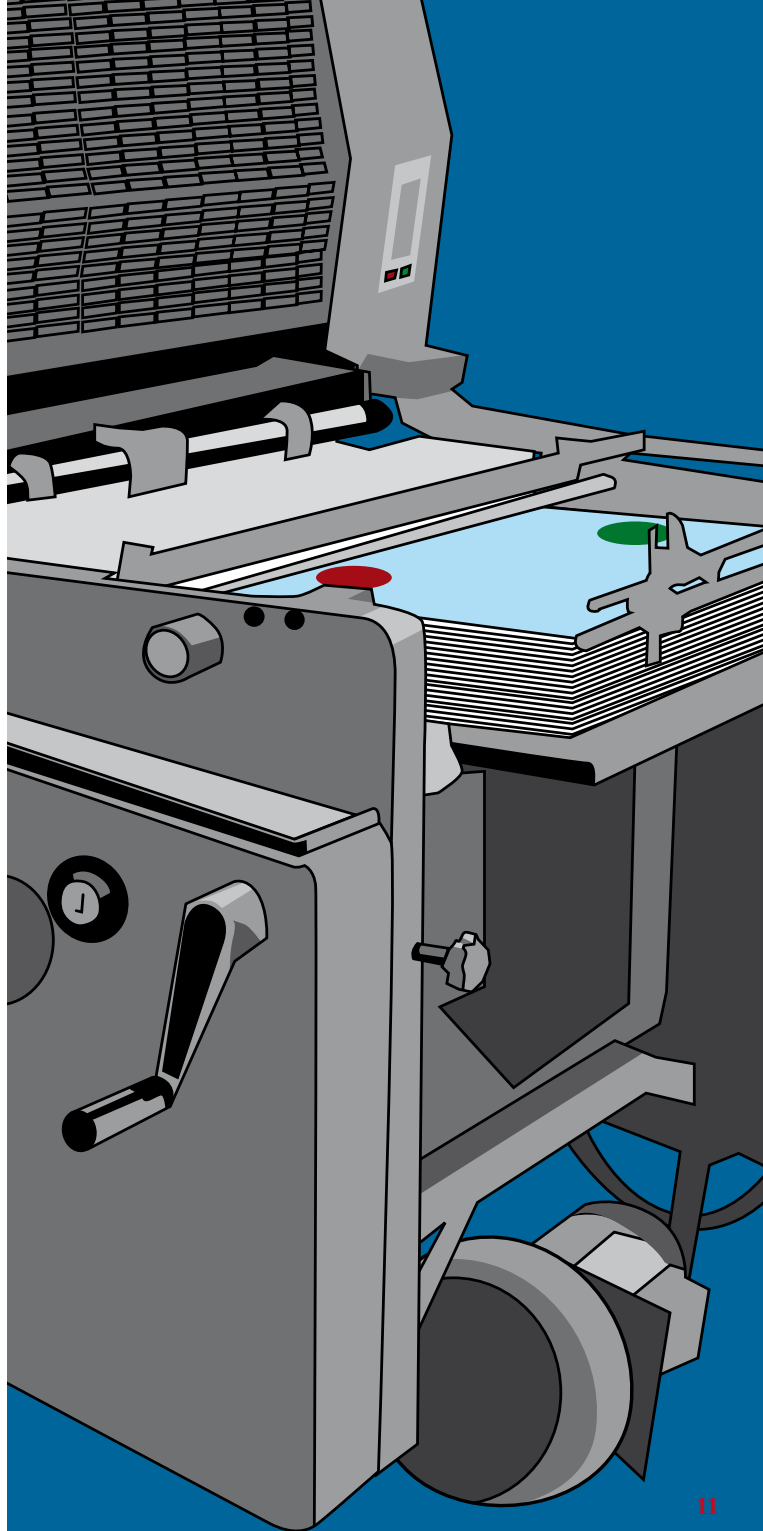
—No dic que no tinguis raó, Pere —em responia—. Però no tinc clar que vagin tan bé com aquest. Amb una altra cosa potser et mataràs a fregar. A més, pensa que un corró brut pot fer malbé molta feina.

—Però com a mínim podríem demanar al distribuïdor si té altres productes més suaus, no creus?

—D'acord, d'acord. Ja ho miraré quan tingui temps.

I portàvem així gairebé un parell d'anys. La conversa es repetia, amb matisos, molt de tant en tant, però no hi havia manera de passar a l'acció.

Vam anar tots plegats cap al taller. Tampoc és que l'espai encoratgi gaire, la veritat. És un local amb forma de U, té dues portes i passa per darrere del que és l'escala de l'edifici. Si entrem per la porta de la dreta, ens trobem de cara amb la guillotina i, al darrere, hi ha l'òfset. Després, just on dóna la volta de ferradura, hi ha una minerva, que fem servir poc, perquè només s'utilitza per fer targetes, invitacions i coses petites. Si entrem per l'altra porta, tenim l'oficina i, al darrere, just abans de la corba i de trobar-se amb la minerva, el magatzem. És força estret i, a vegades, segons per on, has de passar de costat. Hi ha records de

feines fetes per tots els racons i a les parets, és a dir, piles de papers impresos i cartells penjant per tot arreu. No es pot dir que hi entri gaire claror del sol, perquè és un local arran de carrer i no té finestres.

I aquí haig de fer una altra confessió: no sóc gaire endreçat. Procuo deixar-ho tot ben posat quan plego al vespre, però durant el dia sóc dels qui acumulen pots i potets al seu voltant. El Jaume em renya, l'Anna em renya, en Ricardo em renya... però em costa, em costa.

Ens hi vam posar, doncs, cadascú a la seva. En Jaume va marxar de seguida, al banc, a parlar amb clients, a reunir-se... Aquesta és la seva rutina. Cada dia fa un recorregut semblant: primer als bancs i, quan en torna, s'està una estona llarga amb l'Anna, fent paperassa. Després ja no li veiem el pèl en tot el dia, perquè visita clients. O en va a veure dels que hem servit fa poc, per comprovar que estan contents, o dels que ja fa temps que no en sabem res per saber què passa, si han canviat de proveïdor o si no han fet feina. D'aquestes visites sovint torna molt decebut perquè es troba que moltes coses que abans es feien a paper ara es fan per Internet i hi ha una pèrdua contínua de clients i d'oportunitats de treball. És per això que fa temps que mira les possibilitats de treballar conjuntament amb alguna altra empresa que faci productes virtuals, per tal d'establir-hi aliances. Però la veritat és que no acaba de rutllar.

Aquell matí, finalment, va anar passant de forma més plàcida del que semblava a l'hora del cafè. Del meu lloc estant, sentia en Ricardo feinejant amb la guillotina. Com sempre, anava cantant

cançons romàntiques, que li agraden molt. I no ho fa pas malament, no. A més, fa companyia i serveix d'excusa per anar fent broma de tant en tant.

Cap a quarts d'onze, vam anar a esmorzar i vaig aprofitar per trucar la Laila i dir-li que aquell dia no podria anar a dinar amb ella, perquè faria la pausa del migdia cap a les tres, no abans.

—Això en Jaume no t'ho pagarà mai —em va deixar anar—. Dediques més temps a l'empresa que no pas ell.

—Vinga, no siguis així. Això no és veritat. A més, també té coses bones treballar aquí.

—Sí? Ja me les explicaràs. No les acabo de veure per més que hi rumio. Bé, perdona, ja tens prou feina, en parlem un altre dia, d'acord? Ens veiem a casa, un petó.

—Un petó.

Vaig sospirar. Com li explicava, sense que preocupés, que no hi havia feina al meu sector? I com la convencia que estar a gust amb els companys i el cap era prou important com per fer esforços complementaris?

Vam deixar el Tutatis per segona vegada. En Ricardo i jo vam continuar tirant amb comandes que teníem endarrerides. Va venir l'enquadernador i, a més d'endur-se força feina, ens va explicar la seva opinió sobre la lliga de futbol, que trobava molt emocionant. Van venir clients, que l'Anna va atendre amb tota la seva simpatia i eficiència. Va venir la furgoneta i hi vam carregar el que havia portat l'enquadernador, i com sempre vam comentar que ens hauríem de coordinar millor per no haver de carregar i descarregar la mateixa cosa dues vegades. Va ser, doncs, un matí entretingut.

Recordo que aquell dia, per culpa de la calor, gairebé no es notava la feina dels extractors. Suàvem de valent i aviat em vaig començar a treure roba, fins a quedar-me amb els pantalons curts i les vambes. Vaig pensar de tornar-li a dir a en Jaume que posés aire condicionat.

Tal com havia calculat, cap al migdia em vaig posar amb els cartells de la festa major. La màquina amb què treballo és de dos cossos. Això vol dir que si vull imprimir-hi quatre tintes, haig de passar el paper dues vegades, i per tant netejar-la bé dues vegades. N'hi ha fins de deu cossos, que poden imprimir d'una tirada cinc tintes i vernís i tot, però jo només les he vist en catàleg, aquestes; a més, ho fan per les dues cares del paper alhora. Res a veure amb la que tenim a Papempres.

Quan m'hi vaig posar, en Ricardo ja havia marxat i a la meva banda de la impremta només estava jo. Suat com un pollastre, vaig començar a preparar les tintes que calien per al cartell. Era molt acolorit, molt escaient per a una festa d'estiu. Tenia tot de rodones de colors diferents, que representaven el confeti, i, al mig, retallada, la silueta blanca del colom de l'escut de la ciutat. De lletra, només posava "Festa Major, 4-8 d'agost", negra, a la part de baix. M'agradava, era senzill i vistós. I el volien en quadricromia, és a dir, que li hauria de fer dues passades: una per al cian, que és un to del blau, i el magenta, que ho és del vermell, i l'altra per al groc i el negre.

Vaig posar les planxes i vaig començar a tirar. La màquina va bé, però haig d'anar controlant que el tinter no afluixi massa tinta i m'embruti les planxes. Si no vigilo, pot sortir la impressió bru-

ta, amb les lletres com si s'estiessin. Em vaig començar a posar una mica nerviós, la fressa de la màquina se m'anava ficant al cap i l'olor de la tinta, al nas. No m'agrada treballar amb presses.

Un cop feta la primera tirada, vaig treure les planxes i vaig netejar els corròns. Aquesta vegada amb guants i mascareta, però sense ulleres. Començava a tenir mal de cap. "No hauria d'haver començat mai a fumar", vaig pensar. "Així no hauria hagut mai de deixar-ho i ara no ho enyoraria tant". Des que havia deixat de fumar, tot, absolutament tot el que em passava s'ho carregava la falta de nicotina. I això que en aquell moment ja havia superat l'ansietat de les primeres setmanes! Que malament que es passa!

Vaig posar les planxes noves i el paper. Vaig omplir el tinter i el dipòsit d'aigua. I au, som-hi, a la feina! Sense saber per què, cada cop estava més empenyat i enfadat amb el món. No m'agradava gens quedar-me sol, estava clar. Em bellugava nerviós i, llavors, la mala sort va voler que donés una puntada a la garrafa del netejador –naturalment l'havia deixada pel mig–, que va vessar. Es va escampar per tot el terra, sobretot per sota la màquina.

—Me cago en l'ou! —vaig renegar.

I em vaig ajupir a recollir la garrafa. Va ser aleshores quan vaig notar que em pujava una bafarada pels narius que m'arribava fins al punt entre els ulls. Em vaig marejar: els ulls em ploraven i, per un moment, vaig perdre l'equilibri. Repenjat a la màquina, vaig intentar respirar profundament, però em costava. Sobretot em vaig espantar, i molt.

—Anna! Anna! —vaig cridar, esperant que ella, a l'altra banda de la impremta, em sentís—. Anna!

Em començava a rodar el cap i no tenia gens clar que estigués cridant prou fort perquè em sentís des del lloc on era. La veritat és que se'm va fer etern.

—Anna! Annaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa!

Ja començava a veure la meva dona que em renyava: “Pere, si us plau, posa't la mascareta! Que això és molt perillós!”, quan vaig sentir les passes de l'Anna, corrents.

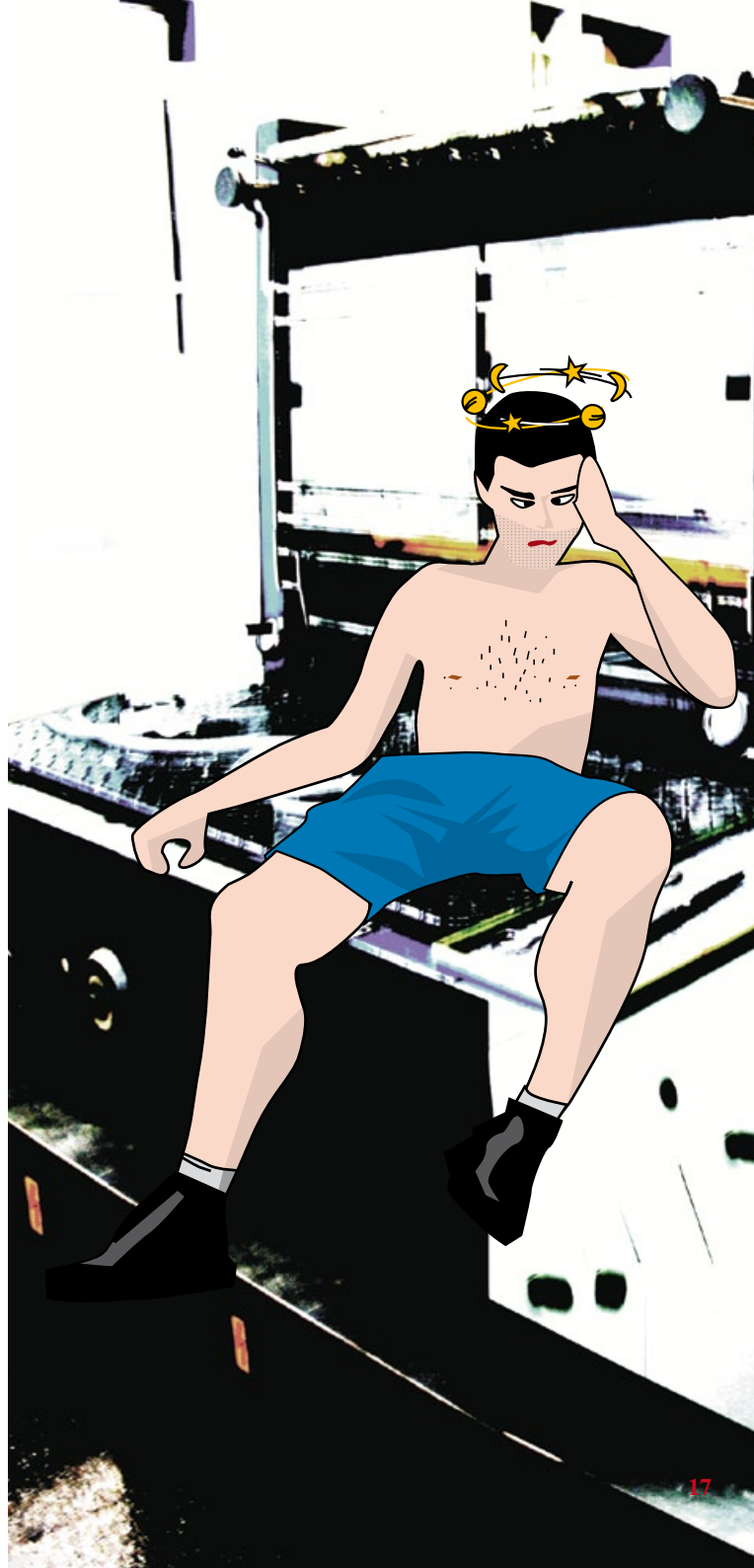
—Què passa? Per què crides tant? —venia dient per la part de la minerva.

Quan em va veure, també es va espantar. Jo tenia la cara completament congestionada.

—Ui! Què és aquesta olor tan forta? Mare de Déu Senyor! Ui, ui! Agafa't de mi, corre! Anem!

Em vaig recolzar a les espatlles de l'Anna i vam sortir, corrents, al carrer. Com que no sabíem què fer, em va estirar al terra, com si m'hagués donat una lipotímia, i em va aixecar les cames. Després hem sabut que no era així, sinó que n'hi havia prou a restar assegut o, com a molt, de costat.

Al carrer no corria gens d'aire, però el poquet que hi havia era net. I el meu cos ho va agrair. Em va costar molt de refer-me. L'Anna volia trucar a una ambulància, però no la vaig deixar. Alguns curiosos es van atansar a mirar què passava. I el

Genís, del Tutatis, que tampoc no sabia ben bé què fer, em va portar un conyac, que, per descomptat, no em vaig prendre.

—No li donis res, Genís —li va suggerir l'Anna—, que no sabem com li pot anar. Potser ho vomita i tot.

Al cap d'una estona em vaig sentir prou fort per acostar-me a la mútua d'accidents de treball, que no és gaire lluny. L'Anna va pensar d'agafar l'etiqueta del netejador abans d'anar-hi tots dos. En Jaume, que havia tornat corrents, s'havia fet càrrec de la impressió (ja se sap, una empresa petita, o millor dit minúscula, no es pot permetre el luxe de perdre cap comanda).

Tot i que encara estava una mica atordit i confós, ja em trobava molt millor. L'aire net m'havia netejat. El metge em va dir que descansés, que passés la tarda amb tranquil·litat i que vigiléss amb els productes que fèiem servir.

Quan vaig arribar a casa, la Laila va trucar un advocat amic nostre per si es podia denunciar l'empresa que fabricava el netejador, el Jaume, el propietari del local o tots plegats. La vaig deixar fer, sense explicar-li que en part era responsabilitat meua. Sabia que li passaria. Ella és així, té aquests rampells.

Després va tornar a la seva investigació per Internet, i això sí que va donar els seus fruits. Si buscava per toluè, trobava que jo havia presentat molts dels símptomes que provocava el contacte amb aquest element: irritació als ulls, dificultat per respirar..., però que en casos molt greus pot arribar a provocar una pèrdua de coneixement o

fins i tot el coma! Aleshores vaig pensar, i encara ho penso, que havia tingut molta sort.

Ja han passat més de dos anys d'aquell dia i, com en totes les coses de la vida, en vam aprendre la lliçó. En Jaume es va espantar molt; tot amoïnat, es va informar i va acabar contractant un servei de prevenció perquè fes una avaluació de riscos i unes xerrades per ajudar-nos a utilitzar els productes químics de la impremta de forma més segura, i ensenyar-nos a aixecar pesos, a més d'orientar-nos pel que fa als sorolls. Per fi, assessorat per aquest mateix servei, va decidir canviar el netejador de la màquina. I ara en fem servir un que no té toluè, ni benzè... encara que tampoc és innocu, no ens hem d'enganyar. Per això, m'he hagut d'acostumar a posar-me els guants, la mascareta i les ulleres cada vegada que netejo els corròns, a més que hem millorat el funcionament dels extractors situant-los al costat de les màquines de manera que els vapors no s'escampen per tot el local. Per fi, la Laila està tranquil·la i no la sento rondinar tan sovint.

Els sorolls també estan més ben controlats. En Jaume ha pogut revestir les parets i el sostre amb material que absorbeix el soroll i, a més, ens posem protectors auditius. Sembla que potser evitarem ser els sords geperuts dels meus auris.

També hem reorganitzat el magatzem, hem desat un parell de mostres de cada feina i hem llençat molt i molt material. Aleshores, hem tingut espai per endreçar passadissos i deixar espai lliure per passar, per moure's... I, és clar, no he tornat a deixar cap pot pel mig, no m'atreveixo. Com que hi ha més espai, hem pogut posar més prestatges

per tenir-ho tot més ben organitzat. Tot plegat, sembla una altra cosa!

Encara que les coses importants van millorant de mica en mica, falta l'aire condicionat. I, tot i que no ha tornat a fer tanta calor com aquell estiu –es van batre rècords–, no és fàcil treballar-hi al mes de juliol. Haurem de tenir paciència i anar insistint fins que en Jaume el posi. Ara bé, no esperarem cap accident per millorar les nostres condicions de treball. Això també ho hem après.

Secretaria de Política Sindical - Salut Laboral
Rambla de Santa Mònica 10, 08002 Barcelona
Tel. 93 304 68 32
otpri@catalunya.ugt.org
www.ugt.cat

Finançat per:

